

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, divendres 4 d'Abril de 1913

Núm. 79

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXUOSAS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

— PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

SOLEMNITAT CIENTÍFICA

La conferencia del doctor Pittaluga

Com saben nostres lectors, el prop passat dimars tingué lloc en el Centre de Lectura, l'anunciada conferencia del doctor Pittaluga, sobre el tema «El Kala-Azar infantil en España».

La gran sala d'actes de la cultural entitat estava atapeïda d'escullit auditori: catedràtics, advocats, veterinaris, professors d'ensenyança, farmacèutics, metges de diversos indrets, etc.

Tantost arribat el doctor Pittaluga, anà a pendre seient en l'estrada presidencial acompanyat de l'arcalde senyor Sardà, dels presidents del Col·legi de Metges senyor Mata i del Centre de Lectura senyor Porta, dels regidors senyors Amigó, Cavallé i Barrufet, la quasi totalitat dels metges de nostra ciutat, els farmacèutics senyors Serra i Punyed; els senyors Deó, inspector provincial de Sanitat, Soler A., president del Col·legi de Metges, Soler Ll., regidor, i el senyor Martí, veterinari inspector provincial d'Hygiene pecuaria, de Tarragona; Frias E., metge forense de Vilafraça; Vilà, de Tortosa; Torredemé, de Perelló; Riba i Capdevila; metges i Aguiló, farmacèutic, de Cambrils; Ballvé, metge de Vandellós; nostre compatriota Pujol, metge de Prat de Llobregat; el de Vilaseca, senyor Andren; una comissió de La Riera integrada pel metge Carles Vidal i els senyors Joan Sunyer, Pañ Blanc, Joan Sedó i Jaume Mercadé; el senyor Garreta, director de nostre Institut, i altres no menys distingides personalitats quins noms sentir no recordar.

Obert l'acte pel doctor Mata, feu el secretari del Col·legi de Metges, senyor Frias, la presentació del disertant en una brillant ressenya de sa personalitat científica en la que hi fa sobresortir dots d'investigador de biologia experimental, revelats amb motiu d'estudis fets per delegació del Govern al Muni, i una viva grandesa de sentiments de prohibits posats de manifest en la recent epidemia del Vendrell i La Riera.

Acabada la tasca del senyor Frias, que fou premiada amb forts aplaudiments, s'aixecà per a parlar l'il·lustre doctor; essent ovacionat.

Començà dedicant un record a la visita que feu fa ja deu anys al Centre de Lectura acompanyat d'un bon amic ara present allí (el farmacèutic senyor Serra) més gris de cap, digué, com ell amb més calvicie.

Aquella visita li feu arrelar secrets

vincles de simpatia per al Centre i per Reus enter, que'ls anys no han pas esborrat, ans al contrari s'han mantingut fermes i propicis a exaltar-se com ocorregué ja amb motiu de la epidemia de pobles comarques, d'ara farà dos estius. Aquella situació de sofriment i angúnia col·lectiva, li conreà noves amistats i simpaties per a Reus.

Es per aixó que'l doctor Pittaluga tingué per dever l'atendre a la demanda que'ls companys del Col·legi de Metges li feren per a que vingés a nostra ciutat a parlar d'una malaltia que es un flagell de l'infantesa i quina existencia fa poc es posada de relleu en la provincia de Tarragona.

Es d'alta conveniencia el coneixement exacte de les malalties més freqüents i propies d'una localitat, a fi de posar en practica i desenvolupar les mides profiláctiques base de la prosperitat dels pobles.

A l'igual que en altres ordres de la vida, la regió, la localitat amb ses característiques ofereix particularismes de propensió al desenvolupament de determinades malalties.

Les nostres costes llevantines tenen caracters de comunitat amb altres regions banyades pel Mediterrani com a Italia, Sicilia, Grecia i les septentrionals costes africanes de Tunis, Argelia i Egipte.

Ará bé; a l'any 1808, el professor Nille, director de l'Institut Pasteur, de Tunis, va descobrir en els nens de les tribus árabes l'existencia d'una malaltia que ofería un aspecte clinic semblant a formes d'una malura observada per metges espanyols, de fosca classificació i d'inconeguda naturalesa i origen.

El descobriment de Nicolle, despertà la curiositat i iniciatives dels metges de l'Europa meridional, portant a la afirmació de l'existencia d'una malaltia infecciosa, es a dir, produida per microbi; propia de la infantesa.

Aital malaltia, com ja s'ha dit, era coneguda, o més ben dit, observada de molt antic, empró era mal classificada amb el genèric nom d'anèmia maligna, essencial, palúdica, de convalescencia o consecutiva a altres malalties, etc. En una paraula: se sabia solzament que els nens morien anèmics; era un fet d'ignorancia, empró ignorancia justificada per la manca d'investigació microscòpica contemporània.

Fet el descobriment de l'existencia de la malaltia a Tunis per Nicolle, i pels italians a Calabria, Sicilia i Grecia, tenint en compte les condicions de veinatge i semblança climatològica i topogràfica, no es estrany vingués la inducció a la creencia de que a Espanya hi havia d'haver Kala-Azar.

Esperonat per l'afany de confirmar la sospita, vaig insistir en la descripció de la malaltia en el curs passat: aixó instigà a l'estudi, trobant ben prompte els fruits de la recerca, per la cooperació de deixebles companys del delta de l'Ebre, principalment, els metges senyors Torredemé i Vilà, als qui, avui presents, aprofito l'ocasió de poder reiterar-los ma felicitació i salutació més efusiva: satisfets poden estar, puig res hi ha que complagui tant a la joventut laboriosa, com el veurer coronat l'esforç amb l'èxit d'un descobriment científic.

Per conducte principalment d'aquests joves metges, vaig saber d'importants dades de morbiditat i mortalitat infantil en pobles del delta de l'Ebre, i principalment de Perelló, ont en una població de 2.000 habitants, segons dades del registre civil, en sis anys, hi havien ocorregut 42 defuncions de nens menors de dos, inscrita la partida de falliment amb noms de malalties sinó iguals, consemblants (esplenitis, leucèmia, leucèmia esplènica, anèmia esplènica, etc.), amb la particularitat de que havien sigut variis els metges que en els 6 anys havien exercit la professió al Perelló; augmenta el valor significatiu d'aquesta concordancia, el fet de que's tracta d'una comarca palúdica, es a dir, amb existencia habitual de tercianes, malaltia que, com es sabut, produeix un engroixament de la melsa i un decolorament de la pell, o signin els mateixos símptomes sobressortits del Kala-Azar.

Aquests dades estadístics portaren al descobriment de la malaltia, confirmat per l'exàmen microscòpic. El doctor Vilà porta fet ja avui un minuciós estudi de 4 casos de la malaltia, que son els primers descrits d'Espanya; posteriorment, se n'han trobat a Almeria, Motril i Cádiz.

Descrita a l'engrós la malaltia, pot dir-se que és coneguda de fa 4 anys; a Europa se'n porten registrats uns 400 casos. Es malaltia de la infantesa: sol atacar al nin abans dels 6 mesos. A Granada, en que fa tres mesos hi ha sigut reconeguda, la nomenen gráficamente *melsa de llet*, i's té un concepte pronóstic tant greu de la mateixa, que quan una mare confirma sa existencia en son filllet, ni va a cercar els ausilis del metge, perque sab que, fatalment, ha de morir prompte el fruit de ses entranyes.

A primera vista apar estrany que una malaltia tant terrible hagi passat tants anys envocallada en els misteris de la confusió. Empró aital estranyesa resulta perfectament explicable perque, com ja havíem dit, recaient el focus del Kala-Azar en zones com Granada, palúdiques, s'enquadrava en els amplis marges de la multiplicitat de formes de les tercianes, quartanes, etc., tot cas de defunció amb melsa grossa, palidesa de pell i febra discontinua.

S'anomena Kala-Azar, perque amb aquest nom que vol dir febre negra, se hi designa una malaltia de la India anglesa, semblant en més d'un símptoma i qui sab si més que semblant es una mateixa.

El Kala-Azar indià, es un mal greuíssim, els atacats s'enfebrun, enmagreixen i el color de la pell de pàlit, passa a fosc, fins a un tó de contru poc abans de la mort. Se sab que aital malaltia es originada per un microbi paràssit que es troba difícilment en la sang i en molta abander en la melsa, en el moll dels ossos i en el fetge.

Aquest ser maléfic, es petitíssim; al microscopi's veu en forma de corpuscle esfèric, que viu dintre de les cèl·lules de la melsa i de les que formen a mena de enrajolat de la superfície interior de les venes i arteries, sobretot de les viscerals, es a dir, de les entranyes humanes, on s'iga per acció mecànica o per corrosió a benefici de productes activíssims de secreció propia, produeixen els fatals efectes de destrucció o corcament dels òrgans del deventurat cos de l'atacat pel mal indià.

Aquest paràssit sobre quina descripció i medis de preparació per a l'estudi no es propi aquí parlar, fou descobert fa 6 anys pel coronel de Sanitat militar inglesa Leishman.

Posteriorment al trobar Nicolle a Tunis, un microbi consemblant en nens atacats de la malaltia que'ns ocupa, similar a la india, establí per aquella el nom de Kala-Azar infantil.

Se tracta en el Kala-Azar infantil, d'una malaltia que invadeix o més ben dit comença a manifestar-se per símptomes, els més diversos: devegades amb diarrea, ben aviat hi ha febre intermitent i irregular, es a dir, febre que puja i baixa varies vegades sense norma en el decurs del dia, al revés de lo que passa en les tercianes, quartanes, etc. en que quasi matemàticament se presenta en hora prevista l'accés de la febre; en el Kala-Azar la febre sol durar mesos, tant com el malalt, en el transcurs dels quals se va manifestant la característics esplenomegalla, o signi un augment de tamany descomunal de la melsa i per lo tant un progressiu inflament del ventrell, les venes de quina pell se fan

més ostensibles; amb tot aixó el nen s'enflaqueix, els llavis perden el color, la pell agafa tó groguenc de cera vella; arreu del cos se presenten verdanos o sang-traits, que son la conseqüencia de rompres venes de sota la pell que deixen sortir sang alterada que contenen.

Sol acabar tant trista situació del tendre cos malalt de Kala-Azar, amb gangrenes de les mucoses, es a dir, de les pells humides, principalment de la boca, degudes en concepte del disertant, a acció directa de la leishmania.

El concepte de malaltia mortal en que's té, no priva la possibilitat de casos curats espontàniament, no diagnosticats per no haver pres pron pu els símptomes per a conèixer-la. Vol dir aixó, que segurament passen desapercobuts casos lleus del mal perque's coren.

Els fets demostren avui que és malaltia de litoral i de la classe pobre. El 15 per cent dels casos coneguts és de comarques marines, formant focus o zones en que solen presentar-se especials circumstancies dignes d'ésser estudiades a la coneixensa de la propagació del mal.

L'existencia del Kala-Azar vé lligada amb la presència de gossos i de ses passes. Quin valor té aquest fet?

El gos, l'animal més company de l'home i per lo tant més digne de consideració, és un reservori de mals (rabia, quistes hidàtics del fetge). Probablement den l'home un mal més a la companyia del gos, puig en les comarques atacades de Kala-Azar hi sol haver gossos malalts d'una malura idéntica a la dels infants. Amb l'aggravant de que essent potser menys mortífera sa malaltia, aitals gossos no la posen de manifest, a menys que siguin cadells, en quin cas l'infortunat animal pren un aspecte repulsiu. No faig l'afirmació de que's tracti, doncs, del mateix paràssit; empró sí senyalo un fet importantíssim que'l temps dilucidará.

Segurament el mal va dels gossos als infants per intermedí de les passes. No está categòricament acceptat aixó, que per al doctor Pittaluga és evident. Abona sa creencia el fet de ser més atacables per a les passes del gos els nens, perque tenen fina la pell i están més en contacte amb la doméstica bestia, que'ls adults. Además, els budells de passa de gos atacat del mal se troben replets de paràssits. Finalment s'ha comprovat la existencia de leishmanies en les tripes de passes a les que previ-adequat dejuni s'ha fet picar a nens malalts de Kala-Azar.

Resulta doncs ben verosímil el modo de transmissió ressenyat. La prova convincent que falta, no pot realitzar-se per inhumana; consistiria en fer picar a un nen sé, passes infectes per una picada en malalt de Kala-azar.

ENOFOSFORINA

Reconstituient el més efíca i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tónic cerebral perquè remineralitza la **MATERIA GRIS** donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

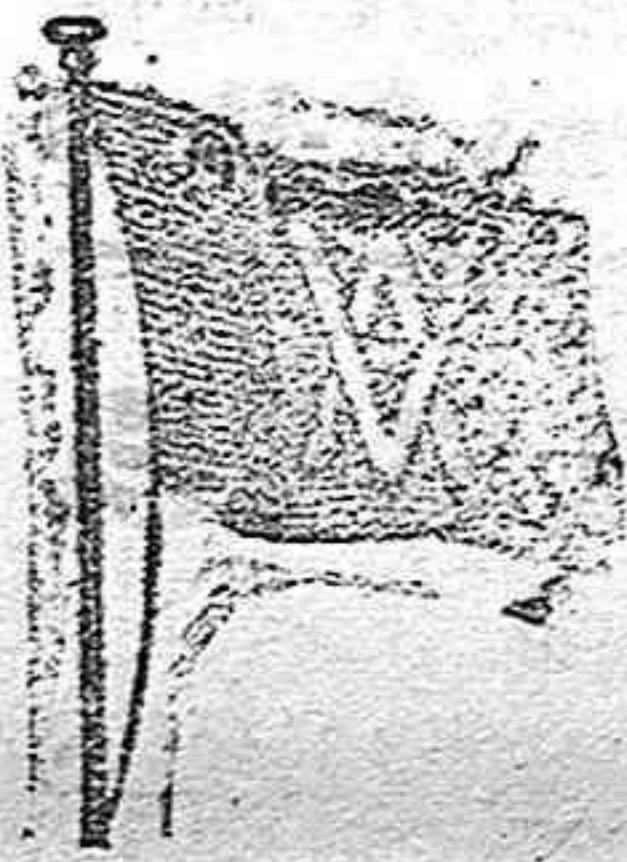
Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta. **SEVILLA**

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya			Per a Cette i Marsella		
Abril	3	Vapor Cabo Peñas	Abril	4	Vapor Cabo Quejo
"	10	" " S. Sebastián	"	11	" " San Martín
"	17	" " Quejo	"	18	" " Oropesá
"	24	" " San Martín	"	25	" " Higuer
Maig	1	" " Oropesa	Maig	2	" " Roca

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En **MARIAN PEREZ**. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Curacion del Estrenimiento
POLVOS DE CASSIA RICHELET
Laxantes - Depurativos
Refrescantes

Muy agradables al paladar. No producen colicos

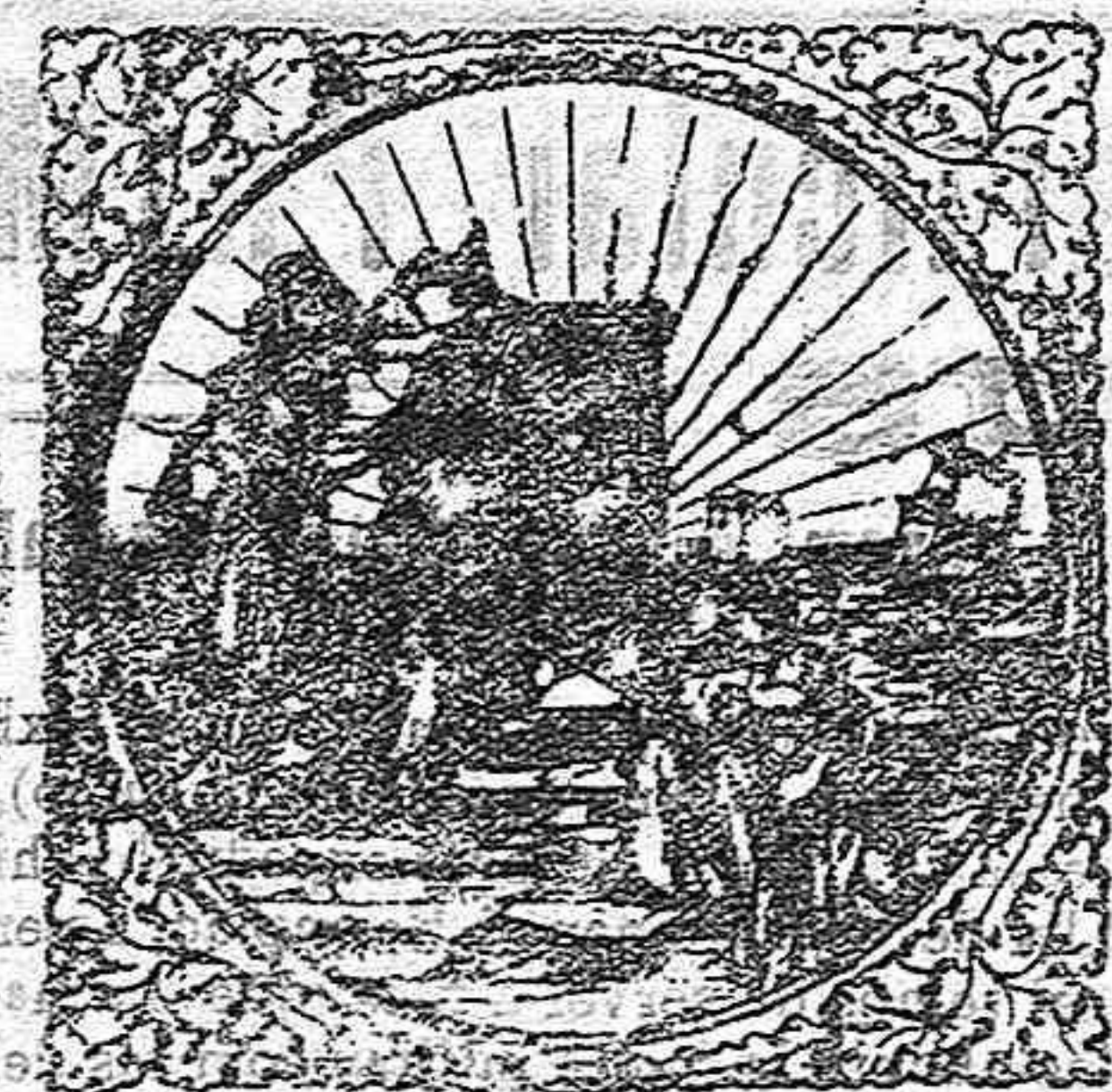
Empleado siempre con éxito en los sufrimientos del estómago, del intestino, en las enfermedades de la piel y de la sangre, en las turbaciones de la circulación, reumatismos, gota, afecciones del hígado, obesidad, etc.

Deposito en todas las buenas Farmacias y Droguerías de Espana, Canarias, y Baleares.

Laboratorio: **L. RICHELET**
Rue Gambetta, 13, SEDAN (Francia)

Depositarlo General para toda Espana:
D. Francisco LOYARTE
Calle 8, Marcat, 23, esquina a San Ignacio de Loyola, 8, SAN SEBASTIAN

Precio: 3 Pesetas

EL BRUCH

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituída amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

Domicili social: Concepció, 14. **REUS**. **L'unió fa la força**

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituïr un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per l matrimoni que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els sollicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN, UN PER A TOTS Pólices pagades fins a la fetxa 11, cobrant els seus hereders pessetes 3.922'50. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes. (Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs). La correspondència al Director General don **A. Bieto Baldrich**

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.

Martí Napolità (Alcañiz), 7
REUS